

[Julin.]

Værdier. Men netop fordi jeg har dette Syn, er jeg ikke tilfreds med Lovforslagets Formaaalsparagraf. Kunde man ikke udtrykke det, som maa være Bibliotekernes Formaal, lidt mere positivt, end det er sket i Forslaget? Jeg maa maaske minde om, at et Mindretal i Biblioteksraadet i sin Tid har fremsat et Forslag til en ny Biblioteksordning, og da skrev man i Formaaalsparagraffen: Det af Staten opretholdte eller støttede Bogsamlingsvæsen skal tjene den enkelte og Folkets Udvikling og Velfærd ved Udbredelse af dertil egnet skønlitterær og faglig Litteratur. Nu er det muligt, at det nævnte Mindretal ikke absolut har truffet den rigtige Form, men Udtrykkene for Bogsamlingernes Opgave er dog ikke saa fattige, som de er i det foreliggende Lovforslag. Nu skal jeg være den sidste til at ønske, at Staten skal forsyne Landets Borgere med underholdende Romaner, men jeg kan ikke nægte, at jeg synes, Biblioteksilsynet gaar for vidt i sit Barnepigesystem, naar det vil bestemme, hvilke Forfattere der er værdige til at blive indlemmet i Bogsamlingerne, og derigennem, hvilke Bøger voksne Mennesker her i Landet maa laane. Lad os saa hellere tage Skridtet helt ud og bestemme, at kun til Udlaan af klassisk Litteratur og egentlig oplysende Litteratur kan der ydes offentlig Støtte, hvorved der kunde spares betydelige Beløb, ligesom den naturlige Følge heraf maatte blive, at de allerfleste Forfatterunderstøttelser udgik af Finansloven, og endelig maatte der kunne spares ikke uvæsentlige Beløb indenfor det store Administrationsapparat for Biblioteksordningen. Er det for øvrigt nødvendigt, at vi ikke alene skal have en Biblioteksdirektør, men ogsaa en Biblioteksinspektør og en Bibliotekskonsulent foruden en Stab af Assistenten? Er der dog ikke den største Fare for — bortset fra det meget betydelige Beløb, det koster Staten —, at Embedsmandsvælde vil gøre hele det lovpriste folkelige Selvstyre paa dette Omraade ganske illusorisk? Som det ærede Medlem Hr. Bindsløv under Finanslovsforslagets tredie Behandling gjorde opmærksom paa, er det kun en meget ringe Del af den betydelige Statsstøtte, der anvendes til Bogindkøb, Hovedparten sluges af Administrationen. Nej, maa jeg saa bede om, at vi i Taknemmelighed mindes de interesserede, varmhjertede Mænd og Kvinder, der i Bibliotekssagens første Dage gav deres Tid og Kræfter for Sagens Skyld. Nægte kan man heller ikke, at der er noget i den Paastand, som et anset

Blad for nylig har fremsat, at den nugældende Lov ligefrem ansporer til at trække Staten op; jo højere Bibliotekarerne kan faa drevet Driftsudgifterne op, f. Eks. ved at sætte Huslejen op, desto flere Penge maa Staten ud med.

Maa jeg, inden jeg gaar ind paa at omtale nogle Enkeltheder i Lovforslaget, sige, at jeg savner en Bestemmelse angaaende Samvirke mellem de forskellige Grupper af Bogsamlinger, ligesom jeg kunde ønske at rejse det Spørgsmaal, om man ikke kunde bruge de gode danske Benævnelser, Bogsamling, Folkebogsamling, Amtsogsamling, i Stedet for Bibliotek og Centralbibliotek, saa meget mere som man vel nok kan hævde, at de førstnævnte Benævnelser egentlig er de historiske.

Med Hensyn til § 2 c. vil jeg gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, hvad der skal forstaaes ved Udtrykket „delvis Ophør af et kommunalt Biblioteks Virksomhed“; kan man f. Eks. tænke sig, at en Del af en Bogsamlings Formue kan komme til at havne i Statskassen, hvis den ophører med at drive Børnebogsamling eller Børnelæsestue, maaske paa Grund af, at en saadan er oprettet ved Skolen, eller hvis et Bibliotek lukker sin Læsestue paa Grund af manglende Søgning med alvorligt Formaal for Øje.

Angaaende § 2 d, ønsker jeg at sige, at der er meget delte Meninger om, hvorvidt det er ønskeligt, altsaa absolut formaalstjenligt, at gøre Udlaanet gratis. Der foreligger mange Eksempler fra det praktiske Liv paa, at det, der betales lidt for, har større Værdi for Modtageren end det, der er helt gratis. Det bør dog vist overlades de enkelte Bogsamlinger selv at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Udlaanene skal være gratis, eller om der skal finde en ringe Godtgørelse Sted. Jeg ved vel, at den højtærede Minister kan svare: Ja, men det kan de ogsaa efter Lovforslaget. Men et Spørgsmaal er det, om det er rigtigt af den Grund at beskære Tilskuddet. Vil man hævde, at enkelte Laanere vanskeligt vil kunne betale, selv et mindre Beløb, saa kunde man indføre en Bestemmelse om, at arbejdsløse og maaske mindre bemidlede ikke skulde betale noget som helst, og man kunde ogsaa udmærket fastsætte et Maksimumsbeløb for Udlaan.

Hvad § 2 e. angaar, var det saa ikke rimeligt, at man overlod Bogsamlingernes stedlige Bestyrelse at træffe Afgørelse om, hvorvidt det bevilgede Tilskud skal anvendes til Læsestue eller til Bogkøb, og